

**SPRAWOZDANIE Z PRAC ZESPOŁU  
INTERDYSCYPLINARNEGO  
DO SPRAW PRZECIWDZIAŁANIA  
PRZEMOCY W RODZINIE  
W ROKU 2015**

Cieszyn 2016

## **I. Powołanie i podstawy prawne**

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – został powołany Zarządzeniem Burmistrza Miasta Cieszyna z dnia 29 czerwca 2011 (Zarządzenie Nr 447/III/2011).

Zespół działa na podstawie:

1. Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity: Dz. U. 2015, poz. 1390)
2. Rozporządzenia Rady Ministrów z 13 września 2011 roku w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. nr 209, poz. 1245)
3. Uchwały Rady Miejskiej Cieszyna Nr VII/54/11 z dnia 14 kwietnia 2011 roku w sprawie określenia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
4. Uchwały Rady Miejskiej Cieszyna Nr XLII/443/14, z dnia 24 kwietnia 2014 roku, w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Cieszynie na lata 2014-2016.

## **Skład Zespołu Interdyscyplinarnego ( zmiany w 2015 roku):**

1. W okresie sprawozdawczym Burmistrz Miasta podpisał porozumienie z Niepublicznym Przedszkolem Twórczym „ToTu” w Cieszynie o współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym i delegowaniu przedstawiciela przedszkola do prac w Zespole Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

## **Aktualny skład Zespołu:**

1. **Bala Joanna** – psycholog Przedszkola Integracyjnego nr 2 w Cieszynie, psycholog Zespołu Poradni Psychologiczno – Pedagogicznych w Cieszynie.
2. **Barwińska Halina** – starszy specjalista pracy socjalnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cieszynie.
3. **Dziedziak – Skark Anna** – psycholog Gimnazjum nr 2 w Cieszynie.
4. **Palica Łukasz** – dzielnicowy Komendy Powiatowej Policji w Cieszynie.
5. **Pocha Tomasz** – Zespół ds. Nietletnich Komendy Powiatowej Policji w Cieszynie.
6. **Florczykiewicz Anna** – sekretarz Oddziału powiatowego w Cieszynie Towarzystwa Przyjaciół Dzieci.
7. **Gorzelnny Agnieszka** – pracownik socjalny Szpitala Śląskiego w Cieszynie.
8. **Herzyk – Krzyżowska Beata** – zastępca Prokuratora Rejonowego w Cieszynie.
9. **Kiedroń – Fałat Elżbieta** – kierownik Centrum Profilaktyki, Edukacji i Terapii „Kontakt” Stowarzyszenia Pomocy Wzajemnej „Być Razem” w Cieszynie.
10. **Kozieł Paweł** – pedagog Stowarzyszenia Pomocy Wzajemnej „Być Razem” w Cieszynie.
11. **Krasucka Alicja** – kurator Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej dla Dorosłych przy Sądzie Rejonowym w Cieszynie.

12. **Łabaj Danuta** – dyrektor Gimnazjum nr 3 w Cieszynie.
13. **Marchewka Anna** – kurator Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej dla Nieletnich przy Sądzie Rejonowym w Cieszynie.
14. **Plawecki Ryszard** – przewodniczący Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Cieszynie.
15. **Raszka Dorota** – starszy specjalista pracy socjalnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cieszynie.
16. **Staś Krzysztof** – dzielnicowy Komendy Powiatowej Policji w Cieszynie.
17. **Stuchlik Małgorzata** – pedagog Szkoły Podstawowej nr 3 w Cieszynie.
18. **Wąsik Anna** – psycholog Niepublicznego Przedszkola Twórczego „ToTu” w Cieszynie.
19. **Witek Sylwia** – psycholog, specjalista pracy socjalnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cieszynie.
20. **Zych Katarzyna** – kierownik Powiatowego Ośrodka Wsparcia dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie w Cieszynie.
21. **Żwak Izabela** – pedagog Liceum Ogólnokształcącego im. Mikołaja Kopernika w Cieszynie.

2. W 2015 roku na prośbę jednostek delegujących nastąpiły zmiany osobowe w składzie Zespołu Interdyscyplinarnego:

1. Komendy Powiatowej Policji w Cieszynie, odwołano Pana Krzysztofa Krzempka, natomiast powołano Pana Krzysztofa Staś i Pana Tomasza Pocha;
2. Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, odwołano Pana Pawła Koziela z uwagi na ustanie stosunku pracy;
3. Stowarzyszenia Pomocy Wzajemnej „Być Razem” powołano Pana Pawła Koziela.

Zmiany następowały, ze względu na fakt, że ww. instytucjach nastąpiły zmiany organizacyjne i delegowane osoby bezpośrednio zajmują się sprawami, którymi zajmuje się i o których decyduje Zespół Interdyscyplinarny. Delegowane osoby zostały zapoznane z zasadami pracy Zespołu Interdyscyplinarnego, podpisały stosowne zobowiązanie do zachowania tajemnicy i zadeklarowały swój udział pracy zgodnie z założeniami regulaminowymi.

3. W 2015 roku nastąpiły zmiany osobowe w składzie Prezydium Zespołu Interdyscyplinarnego. Zastępcą przewodniczącego został Pan Łukasz Palica, ponieważ dotychczasowy zastępca, został oddelegowany z prac Zespołu przez Komendę Powiatową Policji w Cieszynie.

#### **Aktualny skład Prezydium:**

1. **Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Cieszynie**  
Pani Sylwia Witek (Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszynie);
2. **Zastępca Przewodniczącego**  
Pan Łukasz Palica (Komenda Powiatowa Policji w Cieszynie);

### 3. Sekretarz Zespołu

Pani Dorota Raszka (Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszynie);

### 4. Członek Prezydium (członkostwo wspomagające)

Pani Danuta Łabaj (Towarzystwo Przyjaciół Dzieci o/Cieszyn, Gimnazjum nr 3 w Cieszynie);

4. Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie obsługę administracyjno – organizacyjną prac Zespołu realizowali pracownicy Punktu Konsultacyjno – Informacyjnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy – Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cieszynie. Koordynację działań programowych powierzono również pracownikom Punktu Konsultacyjno – Informacyjnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy – Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

## II. Działania organizacyjne Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Cieszynie

1. Zespół realizował swoje podstawowe zadania poprzez pracę dwóch stałych grup roboczych:

– **Zespół Interwencyjny** – prowadzenie i koordynacja Procedury „Niebieskie Karty”.

Zespół Interwencyjny zajmował się bieżącą obsługą przypadków, w procedurze „Niebieskie Karty”, podejmowaniem działań interwencyjnych w środowisku zagrożonym, opracowaniem zasad postępowania i pracy z rodzinami doznającymi przemocy. Prowadzeniem stosownej dokumentacji indywidualnych przypadków zgodnej z Procedurą „Niebieskie Karty”.

– **Zespół diagnostyczno – programowy** – zajmował się: analizą realizowanych programów i działań w gminie, diagnozą potrzeb i oczekiwań, wnioskowaniem i proponowaniem kierunków programowych.

2. Zespół realizował i dopracowywał system kontaktowania się i przepływu informacji między członkami Zespołu, ze szczególnym uwzględnieniem nowo powołanych członków.

3. Zespół na bieżąco zaznajamiał się ze zmianami prawnymi i zadaniami w zakresie pracy zespołu i grup roboczych oraz zadaniami i obowiązkami członków Zespołu.

4. Zespół opracował i przeanalizował wszystkie sytuacje przemocy jakie zostały zgłoszone do Zespołu, opracował plany pomocy w procedurze „Niebieskie Karty” oraz ustalił zasady przepływu informacji, przechowywania dokumentów ze szczególnym zwróceniem uwagi na fakt, że są to dane poufne, wrażliwe i wymagające zabezpieczenia.

5. Członkowie Zespołu na bieżąco szkolili się i poszerzali swoją wiedzę tematyczną w zakresie merytorycznym i programowym z tematyki przemocy, pomocy osobom w kryzysie oraz realizacji procedury „Niebieskie Karty” na szkoleniach wewnętrznych i zewnętrznych Zespołu:

a) Szkolenia wewnętrzne, w których brali udział członkowie Zespołu (organizowane w Cieszynie, prowadzone przez specjalistów zewnętrznych, o charakterze interdyscyplinarnym):

Lp.	Temat szkolenia	Organizator	Ilość godz.	Ilość osób
1.	Szkolenie: „Skuteczne działania policji w systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie”	Zespół Interdyscyplinarny (prowadząca Beata Klocek)	8	2
2.	Szkolenie: „Mediacja jako narzędzie pracy socjalnej”	Centrum Misji i Ewangelizacji/ Ośrodek Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Prześpiństwem	4	2
3.	Szkolenie: „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie – rola pracownika socjalnego w procedurze Niebieskie Karty”	Zespół Interdyscyplinarny (prowadząca Beata Klocek)	7	1
4.	Szkolenie: „Przemoc seksualna”	Zespół Interdyscyplinarny (prowadzący Michał Pozdał)	16	8
5.	Konferencja: „Powiatowy Ośrodek Wsparcia jako element planu pomocy rodzinie z problemem przemocy w ramach procedury Niebieskiej Karty“	Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej „Być Razem”, Powiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie	5	8
6.	Warsztat: „Jak sprawić by codzienna praca nadal przynosiła satysfakcję – warsztaty przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu”	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszynie	3	2

b) Szkolenia i konferencje zewnętrzne – wyjazdowe, w których brali udział członkowie Zespołu:

Lp.	Temat szkolenia	Organizator	Ilość godz.	Ilość osób
1.	Kurs: „Interwencja kryzysowa”	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Katowicach	100	1
2.	Konferencja: „Interdyscyplinarnie przeciwko przemocy w rodzinie”	Wojewoda Śląski, Wojewódzki Komendant Policji w Katowicach	4	2
3.	Konferencja: „Interwencja społeczności lokalnej wobec sprawców przemocy domowej“	Fundacja Dialog Bez Przemocy w Katowicach	6	3
4.	Szkolenie: „Prowadzenie grup wsparcia”	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Katowicach	48	1

5.	Szkolenie: „Jak pracować ze sprawcami przemocy w rodzinie według modelu Duluth”	Instytut Prewencji Przemocy w Katowicach	50	1
6.	Szkolenie dla kadry instytucji pomocy społecznej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich w Warszawie	24	1

c) Superwizje – 6 członków Zespołu poddawało swoją pracę superwizji prowadzonej przez certyfikowanego superwizora zewnętrznego.

8. Członkowie Zespołu realizowali przyjętą zasadę postępowania i pracy z rodzinami doznającymi przemocy, zgodnie z rozporządzeniami procedury „Niebieskie Karty”, przyjmując zasadę analizy każdego przypadku z opracowaniem dla niego indywidualnych wytycznych w pracach stałej grupy roboczej, a w szczególnych przypadkach powoływania indywidualnych grup roboczych.

9. Członkowie Zespołu na bieżąco analizowali realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy. Opracowali wytyczne organizacyjne i programowe do sprawozdania za 2015 rok.

10. Członkowie Zespołu przeanalizowali dane o zasobach i realizowanych programach w różnych placówkach i instytucjach na terenie miasta, analizując ich wystarczalność, w stosunku do potrzeb środowiska i skuteczność działania.

### III. Dokumentacja Pracy Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie prowadził dokumentację, którą stanowią: protokoły z posiedzeń, rejestr zgłoszonych przypadków w ramach procedury „Niebieskie Karty” A, rejestr oświadczeń o zobowiązaniu do poufności danych powziętych podczas pracy w Zespole Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, listy obecności, dokumentację zebraną przez grupy robocze „Karty” C, D, notatki oraz dokumenty programowe.

Dokumentacja prowadzona jest przez wydzielony Zespół, w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cieszynie. Dokumenty nie są rejestrowane na Biurze Podawczym Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, trafiają bezpośrednio do pracowników obsługujących Zespół Interdyscyplinarny, którzy są jego członkami zobowiązanymi do zachowania tajemnicy. Dokumentacja przechowywana jest w oddzielnym pokoju w zamkniętych szafach, zgodnie z polityką bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Cieszynie.

#### IV. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Cieszynie

1. W 2015 roku odbyło się 6 spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Cieszynie (styczeń, marzec, maj, lipiec, wrzesień, listopad).
2. Odbyło się:
  - a) 9 spotkań Stałej Grupy Roboczej – Zespołu Interwencyjnego;
  - b) 21 spotkań konsultacyjnych, uzupełniających pracę Zespołu Interwencyjnego;
  - c) 1 spotkanie Stałej Grupy Roboczej – Zespołu Programowo – Diagnostycznego;
  - d) 9 spotkań Prezydium;
  - e) 4 spotkania Zespołu Interwencyjnego z Zespołem dzielnicowych Komendy Policji w Cieszynie, których celem była analiza przypadków prowadzonych przez dzielnicowych w procedurze „Niebieskie Karty” i opracowanie założeń do indywidualnych planów pomocy;
3. Zespół powołał 12 grup roboczych do indywidualnych przypadków (46 spotkań).
4. Członkowie Zespołu byli współorganizatorami i prowadzącymi formy edukacyjne dla pracowników instytucji, z których są delegowani w drodze porozumienia. W treści merytorycznej dotyczyły one przekazania aktualnych informacji na temat zadań i obowiązków oraz form pracy i etyki własnej służby oraz poszerzenia wiadomości na temat zadań i form pracy innych służb współpracujących w ramach Zespołu.
5. Zespół zgromadził i aktualizował adresy wszystkich placówek, instytucji i organizacji działających w systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Cieszynie oraz podjął działania upowszechniające je w środowisku. Bazę teleadresową utworzono na stronie internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, gdzie stworzono zakładki informujące o systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie funkcjonującym na terenie miasta Cieszyna.
6. Zespół kontynuował realizację lokalnej kampanii informacyjnej na temat przemocy w rodzinie i form pomagania w ramach programu „Stop Przemocy – Spróbujmy Inaczej”, popularyzując informacje dotyczące systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
7. Członkowie Zespołu byli zaangażowani w projekt badawczy, który był realizowany we współpracy z Uniwersytetem Śląskim w Cieszynie – „Monitorowanie skali uzależnień i przemocy w środowisku lokalnym – przeprowadzenie diagnozy”. Projekt został zakończony opracowaniem raportu końcowego z wynikami badań, które zostały przedstawione na konferencji na Uniwersytecie Śląskim w II 2016. Opracowane wyniki badań w postaci „Raportu końcowego z badań” zostały przekazane przedstawicielom podmiotów, które wzięły udział w badaniach oraz innym instytucjom.
8. Zespół przeanalizował i opracował wytyczne do pracy dla 79 przypadków, koordynując pracę służb pomagających, zachowując wytyczne i założenia ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i rozporządzenia Rady Ministrów o realizacji procedury „Niebieskie Karty”.
9. Praca Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie została poddana kontroli przez Śląski Urząd Wojewódzki w Katowicach, w ramach kontroli kompleksowej, w zakresie oceny funkcjonowania systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Mieście Cieszyn. Wykonanie zadań

w kontrolowanym zakresie oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami, które zostały skorygowane zgodnie z zaleceniami pokontrolnymi.

**Pomocą Zespołu objęto:**

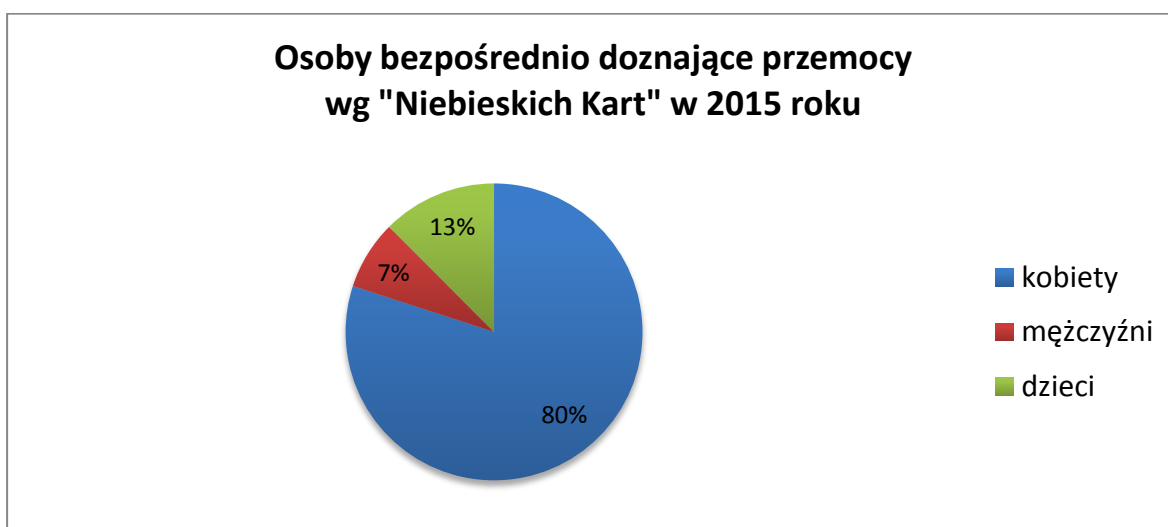
224 osoby, w tym 28 dzieci.

Na 79 sporządzonych „Niebieskich Kart” (według „NK” A):

- w 79 przypadkach występowała przemoc psychiczna;
- w 18 przypadkach występowała tylko przemoc psychiczna;
- w 61 przypadkach występowała przemoc fizyczna i psychiczna;
- w 2 przypadkach było podejrzenie przemocy seksualnej, współistniejącej (2 – podejrzenie przemocy seksualnej w relacjach partnerskich);

Na 79 sporządzonych „Niebieskich Kart” (według „NK” A):

- w 64 przypadkach osobami krzywdzonymi były kobiety w relacjach partnerskich (w tym 38 kobiet było w związkach małżeńskich, a 26 w konkubinatach);



- w 36 przypadkach członkami rodzin były dzieci łącznie 61, w tym 6 dzieci było bezpośrednimi ofiarami przemocy fizycznej i psychicznej, a 55 dzieci było świadkami i ofiarami pośrednimi;

Ilość przypadków	Relacje rodzinne	
	Osoba doznająca przemocy	Osoba stosująca przemoc
1	mężczyzna	żona
2	kobieta	dorosły syn
2	kobieta	dorosła córka
2	dziecko	matka
2	dziecko	ojciec
1	kobieta	ojciec



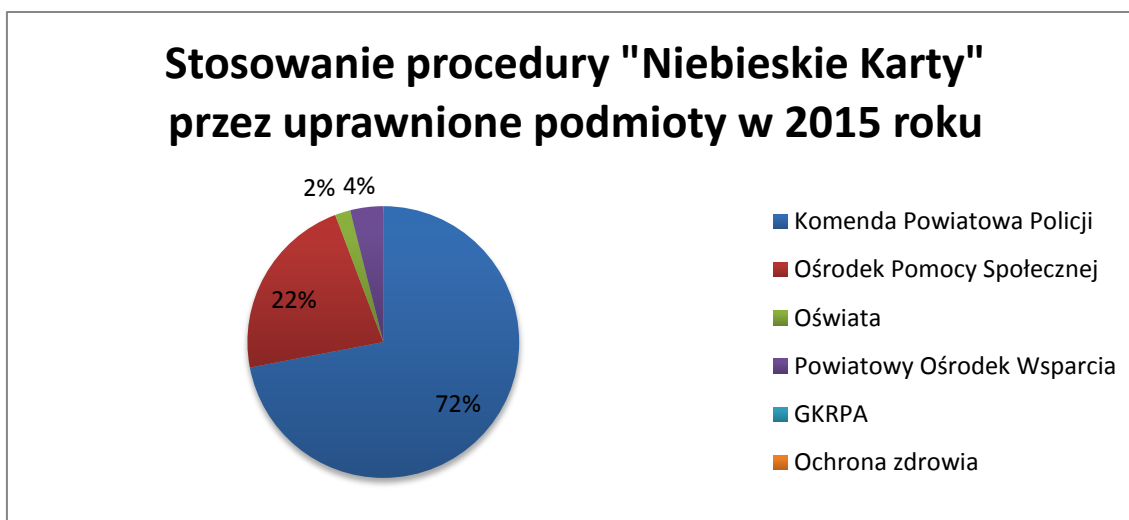
2	kobieta	matka
2	mężczyzna	dorosły syn
2	kobieta	małoletnia córka

Na 79 sporządzonych „Niebieskich Kart” (według „NK” A):

- w 51 przypadkach – problem z używaniem alkoholu (65%), w tym 34 przypadki były konsultowane z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- w 25 rodzinach – problem niepełnosprawności członków rodziny;
- w 20 przypadkach – rodziny objęte były dozorem/nadzorem kuratorskim;
- w 29 przypadkach – zakończono procedurę;
- w 4 przypadkach – powiadamiany był Sąd Rejonowy;
- w 3 przypadkach – powiadamiana była Prokuratura Rejonowa;
- w 6 przypadkach – rodziny zostały objęte wsparciem asystenta rodziny;
- w 2 przypadkach – osoby doznające przemocy zostały objęte pomocą prawną w zakresie pełnej reprezentacji przed sądami;
- w 8 przypadkach – udzielono schronienia w całodobowej placówce – Powiatowy Ośrodek Wsparcia dla Osób Doświadczających Przemocy w Rodzinie ( 8 kobiet i 4 dzieci).

Na 79 sporządzonych „Niebieskich Kart” instytucjami zgłaszającymi sprawę były:

- 17 – Ośrodek Pomocy Społecznej;
- 55 – Komenda Policji;
- 3 – Powiatowy Ośrodek Wsparcia;
- 4 – Placówki Oświatowe.



W 2015 roku nie został zrealizowany program dla sprawców przemocy w rodzinie realizowany w/g Modelu Duluth (zadanie powiatu z zakresu administracji rządowej), z uwagi na niezbranie się minimalnej liczby osób

wymaganej do uruchomienia spotkań grupowych. Minimalna liczba osób niezbędna do uruchomienia spotkań grupowych wynosi 10 osób.

**W ramach Procedury „Niebieskie Karty” (w 79 przypadkach ) Zespół realizował zadania:**

- a) Wszczywał postępowania w procedurze (gdy wpłynęła „Niebieska Karta” A do przewodniczącego). Do 3 dni od daty otrzymania informacji członkowie Zespołu, byli zapoznawani z aktami sprawy i przygotowywali działania w ramach swoich zadań i kompetencji służb, których są przedstawicielami.
- b) Omawiał i analizował przypadek każdej rodziny na spotkaniu Zespołu i Grup Roboczych, gdzie opracowano wytyczne do dalszych prac z rodziną, określając zadania dla poszczególnych służb zgodnie z możliwościami i kompetencjami. Każdy przypadek ma swoją dokumentację, gromadzoną w odrębnej teczce, przechowywanej w dokumentacji Zespołu.
- c) Kontaktował się i zapraszał na rozmowę osoby, co do których istniało podejrzenie, że są ofiarami przemocy. W trakcie spotkań omawiano aktualną sytuację i potrzeby tych osób – „Niebieska Karta” C. Przedstawiano tym osobom możliwości uzyskania pomocy – „Niebieska Karta” B, opracowano plan pomocy i poprawy sytuacji w rodzinie. Każdej osobie, co do której istniało podejrzenie, że jest ofiarą przemocy proponowano pomoc psychologiczną, prawną, socjalną w zakresie zależnym od potrzeb i chęci tych osób. Rozmowy miały również charakter terapeutyczny i wspierający.
- d) Składał każdej rodzinie wizytę interwencyjną i pouczał osoby stosujące przemoc o przestępczym charakterze ich postępowania, wzywając do zmiany krzywdzących zachowań. Równocześnie rodzinie wskazywano możliwości szukania pomocy.
- e) Wzywał osoby, co do których istnieje podejrzenie, że są sprawcami przemocy w rodzinie na rozmowę – „Niebieska Karta” D, celem omówienia sytuacji i dalszych planów pomocy ze wskazaniem udziału w programach korekcyjnych, terapeutycznych (głównie terapii uzależnień i programie w/g Modelu Duluth oraz pomocy psychologicznej).
- f) Prowadził na bieżąco konsultacje, podejmował wspólne działania celem sprawniejszego pomagania i monitorowania prowadzonych działań, potrzebnych do ewaluacji założonych planów pomocy.

Zespół kontynuował zadania wynikające z działań podejmowanych w rodzinach, w ramach procedury „Niebieskie Karty”, które wpłynęły do Zespołu we wcześniejszych latach (2011 – 2014).

W 2015 roku ogólna liczba postępowań z użyciem procedury „Niebieskie Karty” wynosiła 157 czynne przypadki, obejmujące lata 2011 – 2014. W 2015 roku zamknięto 95 „Niebieskich Kart” z lat 2011 – 2015, z czego 29 „Niebieskich Kart”, które zostały wszczęte w 2015 roku.